

У вези с основним принципима примјењивим у овом случају, Европски суд се, између осталих, позвао на пресуду *Benitez Moriana u Iñigo Fernandez против Шпаније* (бр. 36537/15 и 36539/15 од 9. марта 2021. године, тачке 44–49).

Европски суд је у пресуди *Benitez Moriana u Iñigo Fernandez против Шпаније* утврдио да је кривична осуда двојице подносилаца представки на основу „тешке јавне увреде“ због објављивања критике на одлуку судије у новинама представљала кршење њиховог права на слободу изражавања. Подносиоци представки критиковали су одлуку судије у парници између фирме која је тражила еколошку дозволу и Општинског вијећа које је поништило поступак за издавање дозволе. У њиховој критици наводи се да судији недостаје компетентности, знања, интереса и непристрасности. Такође је детаљно описано како је судија показао недостатак интереса за техничка питања, непознавање судске праксе, те је доведена у питање његова просудба доказа. На основу тога, тужилац је покренуо кривични поступак против подносилаца представки. Проглашени су кривим за тешку јавну увреду. Њихова осуда је потврђена у жалбеном поступку. Уставни суд је такође одбио њихову ампаро жалбу. Европски суд је у овом предмету утврдио да мијешања у права подносилаца представки из члана 10 нису била нужна у демократском друштву. Суд је образложио да је поље слободне процјене државе ограничено јавним интересом укљученим у садржај писма (еколошка питања, која утичу на локално становништво у овом поступку, подижу ниво заштите која се мора дати слободи изражавања). Дакле, иако је било нужно заштитити судије од личних напада, јер су дискреционом обавезом а због очувања функционисања правосуђа биле спријечене да одговоре, то није могла бити препрека за изражавање мишљења о питањима од јавног интереса. Будући да је судија био дио „темељне државне институције“, био је подложен ширим границама критике. Надаље, будући да су вриједносни судови подносилаца представки у писму имали довољно чињеничног основа, они су били заштићени говор. Коначно, кривичне казне биле су несразмјерне због своје природе и тежине те неизбјежног одвраћајућег ефекта на слободу говора.

У овој пресуди против Шпаније Суд се позвао на пресуде *Axel Springer AG против Њемачке* (2012), *Bédat против Швајцарске* (2016) и *Меџлис Исламске заједнице Брчко и други против Босне и Херцеговине* (ВВ, 2017) како би закључио да напад на лични углед мора имати одређену озбиљност да би дошло до примјене члана 8 Конвенције.

У погледу основних принципа у вези с клеветом судија, као релевантни предмети наведени су *Миљевић против Хрватске* (пресуда из 2020, тачка 53) и *Morice против Француске* (пресуда ВВ из 2015. године, тачка 124 и даље). Предмет *Morice против Француске* односио се на кривичну осуду адвоката, донесену на основу извјештаја из медија, због саучесништва у клеветању истражних судија које су биле уклоњене из истраге о смрти одређеног судије. Велико вијеће је утврдило да је адвокат изражавао своје мишљење на основу довољно чињеница, те да су његови коментари били дио расправе о питању од јавног интереса, односно о функционисању правног система. Предмет *Миљевић против Хрватске* односио се на изјаве које је окривљени дао у кривичном поступку. Европски суд је у овом предмету утврдио да је осудом подносиоца представке за клевету због изјава које је као дио своје одбране дао у завршној ријечи повријеђено његово право на слободу изражавања. Основни принципи изнесени у тачкама 128–130 пресуде *Morice*, односно у тачки 53 пресуде *Миљевић* су сљедећи: као гарант правде, као основне вриједности у правно уређеној држави, судска власт мора уживати повјерење јавности ако жели бити успјешна у обављању својих дужности. Стога би могло бити потребно то повјерење заштитити од изузетно штетних напада који су, у суштини, неосновани. Израз „ауторитет судске власти“ из члана 10 став 2 Конвенције посебно укључује предоцбу да су судови примјерен форум за рјешавање правних спорова и за утврђивање кривице или невиности неког лица за оптужбу за кривично дјело те да их шира јавност прихвата као такве, као и да шира јавност поштује и има повјерења у способност судова да извршавају ту функцију. У питању је повјерење које судови у демократском друштву морају улијевати не само оптуженом, што се тиче кривичног поступка, већ и широј јавности.

Судије које су издвојиле мишљење супротно одлуци у предмету *Benitez Moriana u Iñigo Fernandez против Шпаније* разликовале су овај предмет од предмета *Morice против Француске* закључивши да та два предмета немају сличности. Судије су истакле да је у предмету *Morice против Француске* утврђен чињенични основ за изјаву, а околности предмета, тон изјаве и потреба да се заштити ауторитет правосуђа размотрени су у корист заштите оспорене изјаве. Како су судије даље истакле, у овом предмету подносиоци представке су омаловажили професионалне способности судије, те покренули лични напад на судију, доводећи у питање његов интегритет.